

slag is toegevoegd een winst- en verliesrekening en een balans, welke nog door de algemeene vergadering moeten worden goedgekeurd.

Schoolartsen te Arnhem. — Het verslag der schoolartsen in de gemeente Arnhem over het jaar 1907 is verschenen. Dit is het derde jaarverslag sedert de instelling en ook dit verslag mag wederom aanvangen met de verklaring, dat de steun van het gemeentebestuur weder niet ontbroken heeft. Aan een verzoek tot desinfectie van een school werd met spoed gevolg gegeven; aan het verzoek om in kennis gesteld te worden met elke aangifte van besmettelijke ziekte bij een schoolgaand kind werd voldaan. De opening van een school voor geestelijk minderwaardige kinderen werd voorbereid, zoodat 1 Februari 1908 één of meer klassen konden gevormd worden. Ook van het onderwijzend personeel werd steeds medewerking ondervonden. De schoolartsen meenen echter meer resultaat van hun werk te kunnen verkrijgen, als de verordening hun in bijzondere gevallen ook de bevoegdheid verleende tevens als rechtstreeks raadgevend en behandelend arts op te treden; zoo bijv. in den strijd tegen de pediculosis capitis, die door de ouders van te gering gewicht wordt beschouwd om den huisarts over te raadplegen of waarbij de arts zich vaak tot algemeen hygiënische wenken beperkt. Dr. LANZ hield dit jaar eenige voordrachten uit het gebied der schoolhygiëne, waarvoor hij de *tuberculose* tot onderwerp had gekozen. Wat de ventilatie betreft werd volgens het voorschrift van dr. MASTBOOM met de ventilatieschuiven gewerkt, dat juist tegengesteld is aan het tot nu toe vigeerende voorschrift volgens LEVOIR-VAN BEMMELEN; de uitkomst voldeed zeer goed. Van schoolbaden wordt nog steeds weinig gebruik gemaakt. Er werd ingesteld een onderzoek naar den omvang van het huiswerk op de lagere scholen. Vooral in de hoogste klassen bleek dat op eenige scholen te veel tijd in beslag te nemen; een bespreking met de schoolhoofden gaf uitzicht op een geleidelijke vermindering van het huiswerk.

Ook de gemeentelijke bewaarscholen waren in 1907 aan het geneeskundig toezicht onderworpen. Op een der bewaarscholen brak een kleine epidemie van vierde ziekte uit, die door verwijderen der kinderen met verdachte verschijnselen beteugeld werd.

Ten slotte bevat dit belangrijke verslag weder tabellen vermeldend den uitslag van het onderzoek der kinderen, zoowel het eerste onderzoek in de eerste klasse, als dat in de hogere klassen, speciale latere onderzoekingen in hogere klassen en periodieke onderzoekingen.

Oranje-Nassau's Oord. — In het jaar 1907 zijn op Oranje-Nassau's Oord verpleegd 268 patiënten (in 1906 308). Er waren op 1 Jan. in behandeling 87 (44 m. en 43 vr.) patiënten, werden opgenomen 181 (85 m. en 96 vr.) patiënten, vertrokken 185 (88 m. en 97 vr.) patiënten, die 29.091 verpleegdagen genoten; er zijn overleden 4 mannen, bleven dus op 31 Dec. 1907 in behandeling 79 (37 m. en 42 vr.) patiënten.

Van deze patiënten waren 45 erfelijk belast, 22 van vaders zijde, 21 van moeders zijde, 2 van beide ouders die aan tuberculose stierven.

De gemiddelde duur van het verblijf in het sanatorium was 157 dagen. Van de vertrokken patiënten waren 91 (48 pCt.) veel verbeterd, 53 (28 pCt.) iets verbeterd, 36 (19 pCt.) niets verbeterd, en 5 of 3 pCt. achteruit gegaan.

Bij 5 patiënten werd serum van MARMORECK, bij 17 patiënten tuberculine